

Ο καθορισμός, με τις εκτελεστικές διατάξεις, ανατάτων ορίων επιστροφής των εξόδων, με σκοπό τη διαφύλαξη της οικονομικής ισορροπίας του συστήματος ασφαλίσεως έναντι ασθενείας, δεν συνιστά παράβαση του άρθρου 72 του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως εφόσον, καθιερώνοντας αυτά τα ανώτατα όρια, τα κοινοτικά όργανα τηρούν την αρχή της ασφαλιστικής καλύψεως που διαπνέει το άρθρο αυτό.

2. Στο πλαίσιο προσφυγής που ασκήθηκε δυνάμει του άρθρου 91 του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως, το Πρωτοδικείο είναι αρμόδιο να ελέγχει μόνο τη νομιμότητα μιας πράξεως που προκαλεί βλάβη στον προσφεύγοντα και, ελλείψει ειδικών μέτρων εφαρμογής, δεν μπορεί να αποφανθεί αφηρημένα επί της νομιμότητας διατάξεως γενικού χαρακτήρα.

3. Η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως επιβάλλει στα κοινοτικά όργανα την υποχρέωση να ενεργήσουν προς θεραπεία μιας καταστάσεως ανισότητας που θίγει τους δικαιούχους του κοινού συστήματος ασφαλίσεως έναντι ασθενείας οι οποίοι, σε ορισμένα κράτη μέλη, φέρουν το υψηλότερο κόστος των ιατρικών παροχών.

Πάντως, δεν είναι δυνατό να θεωρείται ότι τα κοινοτικά όργανα υποχρεούνται να προβαίνουν σε άμεση αύξηση των επιστροφών που χορηγούνται στους ενδιαφερομένους υπαλλήλους, πολλώ μάλλον που η οικονομική ισορροπία του συστήματος πρέπει να διαφυλαχθεί. Αντιθέτως, εναπόκειται στα κοινοτικά όργανα να διαβουλευόνται, με όλη την αναγκαία επιμέλεια, με σκοπό την κατάλληλη αναθεώρηση της κανονιστικής ρυθμίσεως για την κάλυψη των κινδύνων ασθενείας, η οποία εξασφαλίζει την τήρηση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 12ης Ιουλίου 1991 *

Στην υπόθεση T-110/89,

Giorgio Pincherle, υπάλληλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κάτοικος Βρυξελλών, εκπροσωπούμενος από τον Giuseppe Marchesini, δικηγόρο στο Corte di cassazione (Ιταλία), με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Ernest Arendt, 4, avenue Marie-Thérèse,

προσφεύγων,

υποστηριζόμενος από

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

**Unione sindacale Euratom Ispra,
Sindacato ricerca della Confederazione generale italiana del lavoro,
Sindacato ricerca dell'Unione italiana del lavoro,
Sindacato ricerca della Confederazione italiana sindacati liberi,**

συνδικαλιστικές οργανώσεις ιταλικού δικαίου, εκπροσωπούμενες από τον Giuseppe Marchesini, δικηγόρο στο Corte di cassazione, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Ernest Arendt, 4, avenue Marie-Thérèse,

παρεμβαίνουσες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης αρχικά από τον Sergio Fabro, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, κατόπιν από τους Lucio Gussetti και Guido Berardis, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον τελευταίο, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο, αφενός, να αναγνωρισθεί ότι τα ανώτατα όρια επιστροφής των ιατρικών εξόδων που καθορίζονται από τη ρύθμιση περί καλύψεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά των κινδύνων ασθένειας είναι παράνομα, καθόσον παραβιάζουν την αρχή και τα κριτήρια της ασφαλιστικής καλύψεως που θεσπίζονται με το άρθρο 72 του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως, καθώς και την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων η οποία διέπει το σύνολο του τίτλου V του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως, και, αφετέρου, να ακυρωθούν διάφορες αποφάσεις σχετικές με την επιστροφή ορισμένων ιατρικών εξόδων στα οποία ο προσφεύγων υποβλήθηκε στην Ιταλία,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. Schintgen, Πρόεδρο, D. A. O. Edward και R. García-Valdecasas, δικαστές,

γραμματέας: B. Pastor, υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 30ής Ιανουαρίου 1991,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Το ιστορικό της προσφυγής

- 1 Ο προσφεύγων Giorgio Pincherle είναι προϊστάμενος του τμήματος « Υπηρεσιακή κατάσταση » στη Γενική Διεύθυνση ΙΧ, Προσωπικό και Διοίκηση, της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Υπό την ιδιότητα του υπαλλήλου της Επιτροπής, ο Pincherle υπάγεται στο κοινό σύστημα ασφαλίσεως έναντι των κινδύνων ασθενείας των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: κοινό σύστημα). Η σύζυγός του και τα τέκνα του απολαύουν, ως ασφαλισμένοι, της ασφαλιστικής καλύψεως του ίδιου συστήματος. Ο Pincherle υπηρετεί στις Βρυξέλλες. Από ορισμένο χρόνο, τα τέκνα του σπουδάζουν στην Ιταλία και, ως εκ τούτου, η σύζυγός του μεταβαίνει και διαμένει στην Ιταλία για ορισμένο χρονικό διάστημα. Υπό τις συνθήκες αυτές, τα μέλη της οικογενείας του προσφεύγοντος υποβάλλονται σε ιατρικά έξοδα στην Ιταλία.
- 2 Κατά το έτος 1988, ο προσφεύγων υπέβαλε στο εκκαθαριστικό γραφείο των Βρυξελλών ορισμένες αιτήσεις επιστροφής των ιατρικών εξόδων που έγιναν στην Ιταλία για παροχές παρασχεθείσες στα μέλη της οικογένειάς του. Εις απάντηση, ο προσφεύγων έλαβε τρία εκκαθαριστικά σημειώματα, που εκδόθηκαν αντιστοίχως στις 8 Ιουνίου 1988, 10 Αυγούστου 1988 και 23 Αυγούστου 1988, περιλαμβάνοντα τα εξής:

— το εκκαθαριστικό σημείωμα αριθ. 71, της 8ης Ιουνίου 1988, αφορά την επιστροφή εξόδων σχετικών με 8 ιατρικές παροχές, τα οποία καταβλήθηκαν σε ιταλικές λίρες· στις έξι περιπτώσεις, τα έξοδα αυτά επιστράφηκαν με συντελεστή 85 %· στις δύο άλλες περιπτώσεις — επισκέψεις σε ειδικούς ιατρούς — επιστράφηκαν μέχρι ποσού 1 072 βελγικών φράγκων (BFR) το οποίο ήταν, τότε, το ανώτατο επιστρεπτέο ποσό προβλεπόμενο στο σημείο I, ιατρικές επισκέψεις, του παραρτήματος I των κανονιστικών διατάξεων για την κάλυψη έναντι των κινδύνων ασθενείας των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: διατάξεις για την ασφαλιστική κάλυψη). Στις δύο τελευταίες αυτές περιπτώσεις, το ποσό που επιστράφηκε αντιπροσώπευε 63 και 38 % αντιστοίχως των πραγματικά καταβληθέντων εξόδων·

- το εκκαθαριστικό σημείωμα αριθ. 72, της 10ης Αυγούστου 1988, αφορά την επιστροφή εξόδων σχετικών με 12 ιατρικές παροχές. Οι αμοιβές για οκτώ από τις περιπτώσεις αυτές καταβλήθηκαν σε ιταλικές λίρες (LIT). Σε οκτώ περιπτώσεις η επιστροφή έγινε με συντελεστή 85 %· τα έξοδα για δύο επισκέψεις σε ιταλούς ειδικούς ιατρούς επιστράφηκαν μέχρι το ανώτατο όριο που προέβλεπε τότε το παράρτημα I των διατάξεων για την ασφαλιστική κάλυψη, δηλαδή μέχρι ποσού 1 072 BFR, που αντιπροσώπευε το 29 % των εξόδων· τέλος, τα έξοδα για κατ' οίκον ιατρική επίσκεψη από ιταλό ειδικό ιατρό επιστράφηκαν μέχρι το ανώτατο όριο που προβλέπεται στο προαναφερθέν παράρτημα I, δηλαδή μέχρι ποσού 1 470 BFR, που αντιπροσώπευε το 43 % των καταβληθέντων εξόδων·
 - το εκκαθαριστικό σημείωμα αριθ. 73, της 23ης Αυγούστου 1988, αφορά την επιστροφή εξόδων ποσού 1 500 000 LIT, που καταβλήθηκαν για οδοντιατρική περίθαλψη, και 100 000 LIT για υλικά χρησιμοποιηθέντα για την οδοντιατρική αυτή περίθαλψη. Ο προσφεύγων είχε υποβάλει προηγουμένως προϋπολογισμό εξόδων, τα οποία είχαν εγκριθεί από το γραφείο εκκαθάρισεως. Ωστόσο, το τελευταίο ειδοποίησε τον προσφεύγοντα ότι η επιστροφή θα γίνει εντός των ορίων που προβλέπονται από τις διατάξεις για την ασφαλιστική κάλυψη. Κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παραρτήματος I, σημείο XV, παράγραφος 2, της εν λόγω ρυθμίσεως, το εκκαθαριστικό γραφείο ζήτησε για τα έξοδα αυτά γνωμάτευση του ιατρού-συμβούλου, ο οποίος θεώρησε υπερβολική την καθαυτό αμοιβή για την οδοντιατρική περίθαλψη και τη μείωσε σε 850 000 LIT. Για την εν λόγω οδοντιατρική περίθαλψη, επιστράφηκε στον προσφεύγοντα ποσό 19 203 BFR, δηλαδή το 79,73 % του αποδεχθέντος ποσού των 850 000 LIT και για τα χρησιμοποιηθέντα υλικά επιστράφηκαν 1 866 BFR, δηλαδή το 66,55 % του ποσού των 100 000 LIT που είχε πληρωθεί.
- 3 Με υπηρεσιακό σημείωμα της 13ης Οκτωβρίου 1988, που πρωτοκολλήθηκε στις 19 Οκτωβρίου 1988, ο Picherle υπέβαλε διοικητική ένσταση, βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΥΚ), με την οποία καθιστούσε προφανείς τους συντελεστές επιστροφής των εξόδων που αναφέρθηκαν πιο πάνω, των οποίων τα αποτελέσματα θεωρούσε ως άδικα και ως εισάγοντα διακρίσεις.
- 4 Στις 23 Φεβρουαρίου 1989, η επιτροπή διαχειρίσεως του κοινού συστήματος, στην οποία προσέφυγε η διοίκηση βάσει του άρθρου 16, παράγραφος 2, της ρυθμίσεως για την ασφαλιστική κάλυψη, διατύπωσε τη γνώμη 1/89 σχετικά με τη διοικητική ένσταση του Pincherle, με την οποία έκρινε ότι έπρεπε να επιβεβαιωθούν οι αποφάσεις

που έλαβε το εκκαθαριστικό γραφείο. Η γνώμη αυτή διαβιβάστηκε στον Pincherle, ο οποίος δεν έλαβε άλλη απάντηση στη διοικητική του ένσταση εκ μέρους της διοικήσεως.

- 5 Στις 23 Φεβρουαρίου 1989, η επιτροπή διαχειρίσεως, διατύπωσε, βάσει των άρθρων 18, παράγραφος 6, και 30 της ρυθμίσεως για την ασφαλιστική κάλυψη, επίσης τη γνώμη 3/89, η οποία είχε ως αντικείμενο την αναθέωση της εν λόγω ρυθμίσεως για την ασφαλιστική κάλυψη. Με τη γνώμη αυτή υποστήριξε ότι, λόγω της αυξανόμενης ανισορροπίας μεταξύ εισφορών και εξόδων στο πλαίσιο του κοινού συστήματος, εμφανίστηκε κατά τα τελευταία οικονομικά έτη έλλειμμα εκμεταλλεύσεως και ότι, λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις, υπήρχε κίνδυνος το ταμείο να εξαντλήσει κατά μεγάλο μέρος τα συσσωρευθέντα πλεονάσματα κατά το κλείσιμο του οικονομικού έτους 1991. Κατά συνέπεια, τόνισε την ανάγκη να αποκατασταθεί η ισορροπία μεταξύ εισφορών και εξόδων και, προς τούτο, πρότεινε, μεταξύ άλλων μέτρων, την αύξηση της εισφοράς των ασφαλισμένων από 1,35 σε 1,80 % και εκείνης των κοινοτικών οργάνων από 2,70 σε 3,60 %. Συγχρόνως, πρότεινε διάφορες τροποποιήσεις της ρυθμίσεως για την ασφαλιστική κάλυψη — ειδικότερα, την παρεμβολή στο παράρτημα III, το οποίο του λοιπού φέρει τον τίτλο « Πίνακας επιστροφής εξόδων οδοντιατρικής θεραπείας και οδοντιατρικών προσθετικών εργασιών », δύο σημείων Α και Β σχετικών με την οδοντιατρική θεραπεία και τις οδοντιατρικές προσθετικές εργασίες, αντίστοιχως — καθώς και διάφορες προσαρμογές των διατάξεων ερμηνείας της εν λόγω ρυθμίσεως:

- Όσον αφορά τις διατάξεις ερμηνείας του παραρτήματος I (« Κανόνες επιστροφής ιατρικών εξόδων »), σημείο I, περιπτώσεις 1 και 2, πρότεινε όπως « οι αμοιβές για τις παροχές αυτές (επισκέψεις γενικών ιατρών και ειδικευμένων ιατρών) που εκφράζονται σε ιταλικές λίρες να τιμολογούνται βάσει και εντός των ορίων ενός συντελεστή 2 ».
- Όσον αφορά τις διατάξεις ερμηνείας του παραρτήματος III, Α, πρότεινε όπως οι αμοιβές για τις παροχές, που εκφράζονται σε ιταλικές λίρες, τιμολογούνται βάσει και εντός των ορίων ενός συντελεστή 1,8 ή να καθορίζονται ανώτατα όρια υψηλότερα για την επιστροφή των εξόδων για τις παροχές αυτές.

- 6 Στις 20 Δεκεμβρίου 1990, η επιτροπή διαχειρίσεως διατύπωσε νέα γνώμη αριθ. 35/90, σχετικά με την αναθέωση της ρυθμίσεως για την ασφαλιστική κάλυψη. Θεώρησε ότι ήταν αναγκαίο να αυξηθούν τα ανώτατα όρια επιστροφής των εξόδων για ορισμένες παροχές και ότι, κατά το μέτρο του δυνατού, τα ποσά αυτά έπρεπε να καθοριστούν κατά τέτοιο τρόπο ώστε τουλάχιστον 90 από τις 100 ιατρικές και νοσοκομειακές παροχές που παρέχονται πραγματικά στους ασφαλισμένους και στους έλκοντες

απ' αυτούς δικαίωμα να καλύπτονται κατά ποσοστό 80 και 85 % αντιστοίχως, όπως προβλέπεται στο άρθρο 72 του ΚΥΚ και στη ρύθμιση για την ασφαλιστική κάλυψη. Παρατήρησε ότι ο μέσος όρος επιστροφής των εξόδων για ιατρικές παροχές — με εξαίρεση τις παροχές για τις οποίες η ρύθμιση προβλέπει συντελεστή επιστροφής των εξόδων 100 % — ανερχόταν το 1989: για το εκκαθαριστικό γραφείο Βρυξελλών στο 80,01 %· για το εκκαθαριστικό γραφείο Λουξεμβούργου στο 80,79 %· για το εκκαθαριστικό γραφείο της Ispra στο 72,73 %. Είχε τη γνώμη ότι, για να τηρηθεί η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, οι διοικήσεις των κοινοτικών οργάνων όφειλαν, κατά το αναγκαίο μέτρο και βάσει του άρθρου 8 της ρυμίσεως για την ασφαλιστική κάλυψη, να θεσπίσουν συντελεστές για τις χώρες στις οποίες το κόστος της ιατρικής περιθάλψεως είναι εξαιρετικά υψηλό.

Η διαδικασία

- 7 Υπό τις συνθήκες αυτές ο Pincherle, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 8 Μαΐου 1989, άσκησε την παρούσα προσφυγή, με αριθμό πρωτοκόλλου 161/89.
- 8 Δυνάμει του άρθρου 14 της αποφάσεως του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1988, περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, το Δικαστήριο, με Διάταξη της 15ης Νοεμβρίου 1989, παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του Πρωτοδικείου, όπου πρωτοκολλήθηκε με αριθμό T-110/89.
- 9 Με τέσσερις Διατάξεις της 12ης Δεκεμβρίου 1989, το Πρωτοδικείο επέτρεψε στις συνδικαλιστικές οργανώσεις *Unione sindacale Euratom Ispra*, *Syndacato ricerca della Confederazione generale italiana del lavoro*, *Sindacato ricerca dell'Unione italiana del lavoro* και *Sindacato ricerca della Confederazione italiana sindacati liberi* να παρέμβουν προς υποστήριξη των αιτημάτων του προσφεύγοντος. Οι παρεμβαίνουσες κατέθεσαν τις γραπτές τους παρατηρήσεις στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 23 Φεβρουαρίου 1990.
- 10 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τέταρτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

- 11 Η προφορική διαδικασία διεξήχθη στις 30 Ιανουαρίου 1991. Οι εκπρόσωποι των διαδίκων αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου. Η καθής προσκόμισε τη γνώμη 3/89 της επιτροπής διαχείρισεως και οι παρεμβαίνουσες τη γνώμη 35/90 της ίδιας επιτροπής, που αμφότερες αφορούν την αναθεώρηση της ρυθμίσεως για την ασφαλιστική κάλυψη και αναφέρθηκαν πιο πάνω.
- 12 Ο προσφεύγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να κρίνει ότι τα ανώτατα όρια επιστροφής των εξόδων που καθορίζονται στο παράρτημα των κοινών κανόνων του συστήματος ασφαλίσεως έναντι ασθeneιών για τις ιατρικές εξετάσεις στο ιατρείο ή κατ' οίκον και για την οδοντιατρική περίθαλψη — σε σχέση με τις υπηρεσίες που παρέχονται εντός κρατών στα οποία το κόστος είναι υψηλό — είναι παράνομα λόγω παραβιάσεως των αρχών και των κριτηρίων της ασφαλιστικής καλύψεως που τίθενται με το άρθρο 72 του ΚΥΚ, καθώς και της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων, η οποία διαπνέει ολόκληρο τον τίτλο V του ΚΥΚ·
 - να ακυρώσει τις αποφάσεις με τις οποίες επιστράφηκαν στον προσφεύγοντα τα έξοδα για τις επίμαχες παροχές, όπως προκύπτουν από τα εκκαθαριστικά σημειώματα 72, της 10ης Αυγούστου 1988, και 73, της 23ης Αυγούστου 1988, του γραφείου εκκαθαρίσεως·
 - να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.
- 13 Η καθής ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να απορρίψει την προσφυγή·
 - να αποφανθεί κατά νόμο επί των δικαστικών εξόδων.
- 14 Οι παρεμβαίνοντες υποστηρίζουν τα αιτήματα του προσφεύγοντος.

Επί της ουσίας

- 15 Προς στήριξη της προσφυγής του, ο προσφεύγων επικαλείται δύο λόγους, ήτοι, αφενός, την παράβαση του άρθρου 72 του ΚΥΚ, και, αφετέρου, την παραβίαση της γενικής αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων η οποία είναι συμφυής, κατ' αυτόν, προς τις διατάξεις του τίτλου V του ΚΥΚ.
- 16 Προτού παρατεθεί η επιχειρηματολογία που ανέπτυξαν οι διάδικοι, επιβάλλεται να υπομνηστούν οι διατάξεις που συνιστούν το γενικό νομικό πλαίσιο της παρούσας διαφοράς.
- 17 Το άρθρο 72, παράγραφος 1, του ΚΥΚ ορίζει ότι ο υπάλληλος, ο σύζυγος και τα συντηρούμενα πρόσωπα καλύπτονται έναντι των κινδύνων ασθενείας μέχρι ποσοστού 80 % των εξόδων στα οποία υποβλήθηκαν και βάσει κανονιστικής ρυθμίσεως που θεσπίζεται με κοινή συμφωνία των κοινοτικών οργάνων. Ο συντελεστής αυτός ανέρχεται στο 85 % για τις ιατρικές επισκέψεις στο ιατρείο και κατ' οίκον, τις χειρουργικές επεμβάσεις, τη νοσοκομειακή περίθαλψη, την αγορά φαρμακευτικών προϊόντων, τις εργαστηριακές εξετάσεις, τις ακτινογραφίες, τις αναλύσεις και τις προθέσεις κατόπιν ιατρικής εντολής (εκτός από τις οδοντικές προθέσεις).
- 18 Προς εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 72 του ΚΥΚ, τα κοινοτικά όργανα θέσπισαν τις προαναφερθείσες κανονιστικές διατάξεις για την κάλυψη έναντι των κινδύνων ασθενείας των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Το άρθρο 9, παράγραφος 1, της εν λόγω ασφαλιστικής ρυθμίσεως ορίζει ότι «δικαιούχοι του παρόντος καθεστώτος έχουν ελευθερία επιλογής ιατρού και νοσηλευτικών ιδρυμάτων». Ωστόσο, η ασφαλιστική αυτή ρύθμιση ορίζει τα ανώτατα όρια για την επιστροφή των ιατρικών εξόδων, που περιλαμβάνονται στο παράρτημα I για τα καθαυτό ιατρικά έξοδα και στο παράρτημα III για τις οδοντικές προθέσεις. Εξάλλου, η παράγραφος 2 του σημείου XV, με τίτλο «Διάφορα», του παραρτήματος I, ορίζει τα εξής:

« Τα έξοδα των θεραπειών, που το γραφείο εκκαθάρισης λογαριασμών, μετά από γνωμάτευση του ιατρού-συμβούλου, θεωρεί μη λειτουργικές ή μη απαραίτητες, δεν επιστρέφονται.

Τα έξοδα που το γραφείο εκκαθάρισης λογαριασμών, μετά από γνωμάτευση του ιατρού-συμβούλου, θεωρεί ως υπερβολικά δεν επιστρέφονται. »

- 19 Η ρύθμιση για την ασφαλιστική κάλυψη υπήρξε αντικείμενο αναθεώρησης, που ίσχυσε από 1ης Ιανουαρίου 1991. Το παράρτημα ΙΙΙ τροποποιήθηκε σύμφωνα με τις προτάσεις της επιτροπής διαχειρίσεως (βλ. πιο πάνω, σκέψη 5). Εξάλλου, οι διατάξεις περί ερμηνείας της ρυθμίσεως τροποποιήθηκαν ως εξής:

— Όσον αφορά τις διατάξεις περί ερμηνείας του παραρτήματος Ι, σημείο Ι, περιπτώσεις 1 και 2, αυτές ορίζουν του λοιπού ότι:

« οι αμοιβές για τις παροχές αυτές (επισκέψεις γενικών ιατρών και ειδικευμένων ιατρών) που εκφράζονται σε ιταλικές λίρες και λίρες στερλίνες τιμολογούνται βάσει και εντός των ορίων ενός συντελεστή δύο, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 8, παράγραφος 1, της ρυθμίσεως ».

— Όσον αφορά τις διατάξεις περί ερμηνείας του παραρτήματος ΙΙΙ, Α και Β, αυτές προβλέπουν του λοιπού διαφόρους διορθωτικούς συντελεστές αυξήσεως για την επιστροφή των εξόδων οδοντιατρικής περιθάλψεως και ορισμένων ακινήτων οδοντικών προθέσεων για τις οποίες η αμοιβή και η τιμή εκφράζονται σε ιταλικές λίρες.

Επί πρώτου λόγου που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 72 του ΚΥΚ

- 20 Ο προσφεύγων δεν αμφισβητεί ότι το άρθρο 72 του ΚΥΚ ορίζει το ανώτατο όριο επιστροφής των εξόδων που δικαιούται ο υπάλληλος και τα μέλη της οικογενείας του τα οποία απολαμβάνουν της ασφαλιστικής καλύψεως του κοινού συστήματος, ούτε ότι το εν λόγω άρθρο 72 αναθέτει στη ρύθμιση περί ασφαλιστικής καλύψεως, η οποία καθιερώθηκε με κοινή συμφωνία των κοινοτικών οργάνων, τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής. Ωστόσο, είναι αναμφισβήτητο, κατά τη γνώμη του, ότι η κάλυψη των ιατρικών εξόδων πρέπει τουλάχιστον να τείνει στο να εξασφαλίζει επιστροφή ανερχόμενη στο 80 % ή στο 85 % των καταβληθέντων εξόδων, έστω και αν πρέπει να αναγνωρισθεί ότι οι εκτελεστικές διατάξεις πρέπει να καθορίζουν ορισμένα ποσοτικά κριτήρια.
- 21 Παρατηρεί ότι, έστω και αν η επιβάρυνση των ασφαλισμένων με μικρό μέρος της δαπάνης επιβάλλεται προοδευτικά στα εθνικά συστήματα, η διαχείριση του συστήματος που συνεπάγεται συντελεστές επιστροφής των εξόδων οι οποίοι πολύ απέχουν

από την έννοια και τον σκοπό της « ασφαλιστικής καλύψεως », ελλείπει απευθείας ιατρικών παροχών, είναι καθόλα παράνομη.

- 22 Θεωρεί ότι οι γενικές διατάξεις εφαρμογής του άρθρου 72 του ΚΥΚ, δηλαδή η ρύθμιση περί ασφαλιστικής καλύψεως και, εν προκειμένω, το παράρτημα Ι, πρέπει να θεωρηθούν παράνομες καθόσον καθιερώνουν ανώτατα όρια επιστροφής των εξόδων τα οποία, στην πράξη, πολύ απέχουν από τα ποσοστά 80 και 85 % που ορίζει το ίδιο το άρθρο 72. Κατά τον προσφεύγοντα, αυτό συμβαίνει στην περίπτωση των επιστροφέντων εξόδων το ύψος των οποίων βάλλεται εν προκειμένω, ποσά τα οποία κυμαίνονται από 29 έως 66 % των καταβληθέντων εξόδων. Παρόμοια αποτελέσματα θίγουν, κατά τη γνώμη του προσφεύγοντος, την αρχή της ασφαλιστικής καλύψεως του άρθρου 72 του ΚΥΚ.
- 23 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι το άρθρο 72 του ΚΥΚ δεν παρέχει στους δικαιούχους του κοινού καθεστώτος το δικαίωμα για επιστροφή του 80 ή του 85 % των εξόδων ανάλογα με το είδος των πραγματοποιούμενων παροχών. Τα ποσοστά αυτά αντιπροσωπεύουν το ανώτατο όριο των επιστρεπτέων εξόδων και, επομένως, δεν συνεπάγονται την υποχρέωση επιστροφής των εξόδων στους υπαγομένους και ασφαλισμένους κατ' αυτήν την αναλογία και σε όλες τις περιπτώσεις.
- 24 Η Επιτροπή προσθέτει ότι το κοινό ασφαλιστικό καθεστώς στηρίζεται σε σύστημα επιστροφής των ιατρικών εξόδων το οποίο δεν μπορεί να λειτουργήσει παρά μόνο με τη βοήθεια των εισφορών των ασφαλισμένων και, επομένως, διαθέτει περιορισμένους πόρους. Δεδομένου ότι το γενικό συμφέρον των ασφαλισμένων συνίσταται στο να επιτυγχάνουν την καλύτερη δυνατή επιστροφή των ιατρικών εξόδων στα οποία υποβάλλονται, είναι αναγκαίο, για την επίτευξη αρίστων αποτελεσμάτων, να τεθούν όρια με τον ΚΥΚ και τη σχετική κανονιστική ρύθμιση.
- 25 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι από το άρθρο 72 του ΚΥΚ δεν συνάγεται ότι παρέχεται στους δικαιούχους του κοινού καθεστώτος το δικαίωμα να επιτύχουν επιστροφή του 80 ή του 85 % ανάλογα με το είδος των πραγματοποιούμενων παροχών. Τα ποσοστά αυτά καθορίζουν το ανώτατο όριο των επιστρεπτέων ποσών. Δεν συνιστούν κατώτατα ποσοστά και, επομένως, δεν συνεπάγονται καμιά υποχρέωση να επιστρέφονται στους υπαγομένους και τους ασφαλισμένους τα έξοδα κατ' αναλογία του 80 ή του 85 % σε όλες τις περιπτώσεις.

- 26 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι ο καθορισμός, με τις διατάξεις εφαρμογής, ανωτάτων ορίων για την επιστροφή εξόδων είναι σύμφωνος με τον ΚΥΚ, αυτό δε κατά μείζονα λόγο όταν οι πόροι του συστήματος αυτού περιορίζονται στις εισφορές των ασφαλισμένων και των κοινοτικών οργάνων, η δε οικονομική ισορροπία του συστήματος πρέπει να διαφυλάσσεται.
- 27 Όσον αφορά το επιχείρημα του προσφεύγοντος ότι τα ανώτατα όρια των επιστρεφόμενων εξόδων που καθορίστηκαν με τις εκτελεστικές διατάξεις είναι παράνομα καθόσον, όπως συμβαίνει στην περίπτωση των επιστραφέντων εξόδων το ύψος των οποίων αμφισβητεί, υπολείπονται κατά πολύ των ποσοστών 80 και 85 % που ορίζει το άρθρο 72 του ΚΥΚ, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, ελλείψει ανωτάτων ορίων επιστροφής των εξόδων καθοριζομένων από τον ΚΥΚ, τα κοινοτικά όργανα έχουν εξουσία να καθορίζουν τα ενδεδειγμένα ανώτατα όρια τηρώντας την αρχή της ασφαλιστικής καλύψεως που διαπνέει το άρθρο 72 του ΚΥΚ. Στην προκειμένη περίπτωση, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι επιστροφές εξόδων που περιλαμβάνονται στα προαναφερθέντα εκκαθαριστικά σημειώματα 71 και 72 έγιναν κατά μεγάλο μέρος — στις 15 από τις 20 περιπτώσεις — κατά ποσοστό 80 ή 85 % και μόνον ένας περιορισμένος αριθμός επιστροφής εξόδων δεν ανέρχεται στο ποσοστό αυτό. Όσον αφορά το εκκαθαριστικό σημείωμα 73, διαπιστώνεται ότι τηρήθηκε η διαδικασία που προβλέπεται στη ρύθμιση για την ασφαλιστική κάλυψη και, ειδικότερα, το σημείο XV του παραρτήματος I, σχετικά με τα έξοδα που θεωρούνται υπερβολικά. Επομένως, οι περιστάσεις της προκειμένης περιπτώσεως δεν επιτρέπουν να χαρακτηριστούν ως παράνομα ή άδικα τα ανώτατα όρια που καθόρισαν με κοινή συμφωνία τα κοινοτικά όργανα.
- 28 Επιβάλλεται να προστεθεί ότι ο προσφεύγων και οι παρεμβαίνοντες διάδικοι υπέμνησαν κατά την έγγραφη διαδικασία ότι το άρθρο 8, παράγραφος 1, της ρυθμίσεως για την ασφαλιστική κάλυψη ορίζει ότι:
- «Όταν τα πραγματοποιηθέντα έξοδα αναφέρονται σε περίθαλψη που παρασχέθηκε στον άμεσα ασφαλισμένο ή σε καλυπτόμενο από την ασφάλισή του άτομο σε χώρα όπου το κόστος της ιατρικής περίθαλψης είναι ιδιαίτερα υψηλό και το μέρος των εξόδων που δεν επιστρέφονται από το καθεστώς υγειονομικής ασφάλισης επιβάλλει μεγάλη επιβάρυνση στον ασφαλισμένο, μπορεί να χορηγηθεί ειδική επιστροφή με βάση τη γνώμη του ιατρού-συμβούλου του αρμόδιου γραφείου εκκαθάρισης λογαριασμών που εκτιμά το κόστος της ιατρικής περίθαλψης, είτε με απόφαση της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής του οργάνου όπου υπάγεται ο ενδιαφερόμενος, είτε με απόφαση του γραφείου εκκαθάρισης λογαριασμών εφόσον του έχει δοθεί τέτοια αρμοδιότητα από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή.»
- 29 Προβάλλουν ότι το εν λόγω άρθρο 8, παράγραφος 1, το οποίο παρέχει τη δυνατότητα αντιμετώπισεως των περιπτώσεων στις οποίες τα αναληφθέντα ιατρικά έξοδα είναι

ιδιαίτερα υψηλά, καθίσταται ωστόσο ανενεργό από τις διατάξεις περί ερμηνείας της ρυθμίσεως για την ασφαλιστική κάλυψη οι οποίες, προς διασαφήνιση του περιεχομένου του, ορίζουν τα εξής:

« Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζονται, κατ' αρχήν, στις χώρες της Κοινότητας.

Ο πίνακας των χωρών όπου το κόστος περιθάλψεως είναι ιδιαίτερα υψηλό, που καταρτίστηκε με κοινή συμφωνία των προϊσταμένων διοικήσεως, περιλαμβάνει προς το παρόν τις ακόλουθες χώρες: ΗΠΑ, Καναδάς, Χιλή, Ουρουγουάη, Ιαπωνία και Βενεζουέλα (...)

Η επιστροφή των ιατρικών εξόδων στις χώρες αυτές γίνεται εντός ανωτάτου ορίου που δεν υπερβαίνει το διπλάσιο του ανωτάτου ορίου επιστροφής εξόδων που περιλαμβάνεται στα παραρτήματα της ρυθμίσεως, κατόπιν προτάσεως, ενδεχομένως, του κεντρικού γραφείου και σύμφωνης γνώμης της επιτροπής διαχειρίσεως.

Ο όρος “μεγάλη επιβάρυνση”, θεωρείται ότι πληρούται όταν τα μη επιστρεφόμενα ποσά για τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 “πραγματοποιηθέντα έξοδα” ανέρχονται στο 60 % των εξόδων αυτών.

Για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής, τα “πραγματοποιηθέντα έξοδα” εκτιμούνται για κάθε παροχή χωριστά. »

- 30 Σχετικώς, το Πρωτοδικείο παρατηρεί ότι το άρθρο 8, παράγραφος 5, της ρυθμίσεως για την ασφαλιστική κάλυψη εξαρτά κάθε ειδική επιστροφή εξόδων από προηγούμενη αίτηση, καθώς και από την τήρηση μιας ειδικής διαδικασίας:

« Η απόφαση σχετικά με οποιαδήποτε αίτηση ειδικής επιστροφής λαμβάνεται:

— είτε από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή του οργάνου όπου υπάγεται ο ενδιαφερόμενος, με βάση τη γνώμη του γραφείου εκκαθάρισης λογαριασμών που διατυπώνεται σύμφωνα με τα γενικά κριτήρια που ορίζει η επιτροπή διαχείρισης αφού συμβουλευτεί το ιατρικό συμβούλιο, σχετικά με τον ενδεχομένως υπερβολικό χαρακτήρα των εξόδων,

— είτε από το γραφείο εκκαθάρισης λογαριασμών, βάσει των ίδιων κριτηρίων, εφόσον η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή του έχει αναθέσει τη σχετική αρμοδιότητα. »

Εν προκειμένω, ο προσφεύγων δεν ζήτησε να τύχει της εφαρμογής της διατάξεως του άρθρου 8, παράγραφος 1, της ρυθμίσεως για την ασφαλιστική κάλυψη πριν από την άσκηση της παρούσας προσφυγής. Επί προσφυγής που ασκείται βάσει του άρθρου 91 του ΚΥΚ, το Πρωτοδικείο είναι αρμόδιο να ελέγχει μόνο τη νομιμότητα μιας πράξεως που προκαλεί βλάβη στον προσφεύγοντα υπάλληλο και, ελλείψει ειδικού μέτρου εφαρμογής, δεν μπορεί να αποφανθεί αφηρημένα επί της νομιμότητας διατάξεως γενικού χαρακτήρα. Εκ τούτου έπεται ότι στην παρούσα περίπτωση, ελλείψει ατομικής αποφάσεως ως προς την εφαρμογή του άρθρου 8, παράγραφος 1, της ρυθμίσεως για την ασφαλιστική κάλυψη, ο προσφεύγων και οι παρεμβαίνοντες διάδικοι δεν νομιμοποιούνται να επικαλεστούν την έλλειψη νομιμότητας της διατάξεως αυτής.

- 31 Ωστόσο, το Πρωτοδικείο θεωρεί σκόπιμο να παρατηρήσει ότι ούτε η διατύπωση του ΚΥΚ ούτε εκείνη του άρθρου 8, παράγραφος 1, της ρυθμίσεως για την ασφαλιστική κάλυψη επιτρέπουν να συναχθεί το συμπέρασμα ότι οι χώρες της Κοινότητας αποκλείονται από τον τομέα εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου 1 του εν λόγω άρθρου 8. Πράγματι, η χρησιμοποίηση των όρων « κατ' αρχήν » στις σχετικές διατάξεις ερμηνείας επιτρέπει την επέκταση της εφαρμογής του άρθρου 8, παράγραφος 1, και στα κράτη μέλη της Κοινότητας. Εξάλλου, το Πρωτοδικείο παρατηρεί ότι οι νέες διατάξεις ερμηνείας οι οποίες τέθηκαν σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1991 λαμβάνουν υπόψη την κατάσταση των κρατών μελών στα οποία το κόστος της ιατρικής περιθάλψεως είναι ιδιαίτερα υψηλό. Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω (βλ., πιο πάνω, σκέψη 19), για την εφαρμογή του άρθρου 8, παράγραφος 1, της ρυθμίσεως για την ασφαλιστική κάλυψη, οι διατάξεις αυτές ορίζουν ανοδικούς διορθωτικούς συντελεστές για την επιστροφή εξόδων για ιατρικές παροχές των οποίων η αμοιβή εκφράστηκε σε ιταλικές λίρες και σε λίρες στερλίνες και για οδοντιατρικές παροχές, των οποίων η αμοιβή εκφράζεται σε ιταλικές λίρες. Έτσι, το άρθρο 8, παράγραφος 1, της ρυθμίσεως για την ασφαλιστική κάλυψη έχει εφαρμογή στα κράτη μέλη της Κοινότητας.

- 32 Τέλος, οι παρεμβαίνοντες διάδικοι, αναφερόμενοι στο άρθρο 72, παράγραφος 3, του ΚΥΚ, το οποίο ορίζει ότι, « αν τα μη επιστραφέντα έξοδα περιόδου 12 μηνών υπερβαίνουν το ήμισυ του βασικού μηνιαίου μισθού του υπαλλήλου ή της συντάξεως που καταβάλλεται, χορηγείται ειδική επιστροφή εξόδων από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή, αφού ληφθεί υπόψη η οικογενειακή κατάσταση του ενδιαφερομένου βάσει της ρυθμίσεως που προβλέπεται στην ανωτέρω παράγραφο 1 », υποστήριξαν ότι η ειδική αυτή επιστροφή εξόδων υπόκειται σε τόσο σημαντικούς περιορισμούς, τόσο

από το άρθρο 8, παράγραφος 2, της ρυθμίσεως για την ασφαλιστική κάλυψη, όσο και από τις σχετικές διατάξεις ερμηνείας, ώστε να εξαφανίζεται στην πράξη η λειτουργία της.

33 Σχετικώς, το Πρωτοδικείο παρατηρεί, όπως έπραξε και προηγουμένως, ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 5, της ρυθμίσεως για την ασφαλιστική κάλυψη, για κάθε ειδική επιστροφή εξόδων, περιλαμβανομένης και εκείνης που προβλέπεται στο άρθρο 72, παράγραφος 3, του ΚΥΚ, πρέπει να υποβάλλεται προηγουμένως αίτηση και να τηρείται μια ειδική διαδικασία, πράγμα που δεν συνέβη εν προκειμένω. Υπό τις προϋποθέσεις αυτές, το επιχείρημα που οι παρεμβαίνοντες διάδικοι αντλούν από την έλλειψη νομιμότητας των διατάξεων εφαρμογής του άρθρου 72, παράγραφος 3, του ΚΥΚ — ειδικότερα του άρθρου 8, παράγραφος 2, της ρυθμίσεως για την ασφαλιστική κάλυψη — δεν μπορεί, εν πάση περιπτώσει, να προβληθεί προς υποστήριξη των αιτημάτων του προσφεύγοντος, καθόσον δεν αφορά έλλειψη νομιμότητας πλήττουσα τις προσβαλλόμενες αποφάσεις και, ως εκ τούτου, είναι απαράδεκτο στο πλαίσιο προσφυγής η οποία ασκήθηκε βάσει του άρθρου 91 του ΚΥΚ.

34 Κατά συνέπεια είναι απορριπτέος ο λόγος ακυρώσεως που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 72 του ΚΥΚ.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως που αντλείται από την παραβίαση της γενικής αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων η οποία διαπνέει τις διατάξεις του τίτλου V του ΚΥΚ

35 Ο προσφεύγων παρατηρεί ότι οι διατάξεις του τίτλου V του ΚΥΚ, με τίτλο « Καθεστώς χρηματικών απολαυών και κοινωνικά πλεονεκτήματα του υπαλλήλου », αποβλέπει στο να εξασφαλίσει στους υπαλλήλους των διαφόρων κοινοτικών οργάνων ίσες απολαυές και παροχές κοινωνικής ασφαλίσεως, ανεξάρτητα από τον τόπο υπηρεσίας τους ή από τον τόπο όπου υπόκεινται σε ιατρικά έξοδα.

36 Επομένως, θεωρεί ότι είναι σαφές ότι οι ασφαλισμένοι οι οποίοι πρέπει να τύχουν ιατρικής περιθάλψεως στην Ιταλία, όπου οι ιατρικές παροχές είναι ακριβότερες, βρίσκονται σε δυσμενέστερη μοίρα σε σχέση με εκείνους οι οποίοι, λόγω διαφορετικού τόπου υπηρεσίας ή κατοικίας, μπορούν να τύχουν των ιδίων παροχών σε χαμηλότερες τιμές· το γεγονός ότι τα ανώτατα όρια επιστροφής των εξόδων, που ισχύουν για όλους τους υπαλλήλους, υπολογίστηκαν βάσει των τιμολογίων τα οποία εφαρμόζουν οι βέλγοι ιατροί συνεπάγεται διαφορετική μεταχείριση υπέρ εκείνων οι οποίοι,

για λόγους τόπου υπηρεσίας ή κατοικίας, μπορούν να απολαύουν στο Βέλγιο, ή σε άλλα κράτη μέλη, ιατρικών παροχών λιγότερο δαπανηρών.

- 37 Η καθής αναγνωρίζει ότι, τον τελευταίο καιρό, παρατηρήθηκαν σημαντικές αυξήσεις στο κόστος ορισμένων ιατρικών παροχών στην Ιταλία και στο Ηνωμένο Βασίλειο· προσθέτει ότι, γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, το κεντρικό γραφείο πρότεινε στην επιτροπή διαχείρισεως του κοινού καθεστώτος την καθιέρωση διορθωτικών μηχανισμών για ορισμένες από τις παροχές αυτές.
- 38 Η καθής ισχυρίζεται ότι, από του 1987, τα κοινοτικά όργανα ενεργούν προς επίλυση του προβλήματος αυτού και ότι, από της ημερομηνίας αυτής, επιχείρησαν μια σε βάθος αναθεώρηση της ρυθμίσεως για την ασφαλιστική κάλυψη. Ωστόσο, η αναθεώρηση αυτή έπρεπε να διέλθει ορισμένα στάδια και θεσμικές διαδικασίες που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις, που τα κοινοτικά όργανα δεν μπορούσαν να αγνοήσουν. Συγχρόνως, κατέστη αναγκαίο να ληφθούν τα πρόσφορα οικονομικά μέτρα, τα οποία θα επέτρεπαν να τεθεί τέρμα στο έλλειμμα που παρατηρήθηκε κατά τα τελευταία οικονομικά έτη και, ιδίως, να αντιμετωπιστεί η αύξηση του κόστους που προκάλεσαν οι νέες προτάσεις αυξήσεως των διορθωτικών συντελεστών.
- 39 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, ενόψει μιας καταστάσεως ανισότητας που θίγει τους άμεσα και έμμεσα ασφαλισμένους που απολαύουν της ασφαλιστικής καλύψεως του κοινού συστήματος οι οποίοι, σε ορισμένα κράτη μέλη της Κοινότητας, φέρουν το κόστος των υψηλότερων ιατρικών εξόδων, τα κοινοτικά όργανα είχαν υποχρέωση να ενεργήσουν προς θεραπεία της καταστάσεως αυτής. Κατά συνέπεια, επιβάλλεται να καθοριστεί η φύση και το περιεχόμενο της υποχρέωσης αυτής, απαντώντας στο ερώτημα αν το καθού κοινοτικό όργανο είχε την υποχρέωση να θέσει αμέσως τέρμα σε μια τέτοια ανισότητα αυξάνοντας αμέσως το ποσό των εξόδων που επιστρέφονται στους ενδιαφερομένους υπαλλήλους ή αν, αντιθέτως, η υποχρέωσή του περιοριζόταν σε διαβούλευση με τα άλλα κοινοτικά όργανα με σκοπό την κατάλληλη αναθεώρηση του συστήματος.
- 40 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η πρώτη λύση δεν μπορεί να γίνει δεκτή στο πλαίσιο ενός συστήματος του οποίου οι πόροι περιορίζονται στις εισφορές των ασφαλισμένων και των κοινοτικών οργάνων και του οποίου η οικονομική ισορροπία πρέπει οπωσδήποτε να διαφυλαχθεί. Δοθέντος αυτού εν προκειμένω, η επιχειρηματολογία του προσφεύγοντος δεν μπορεί να γίνει δεκτή παρά μόνον αν αποδειχθεί ότι τα μέτρα που έλαβε το καθού κοινοτικό όργανο ελήφθησαν με καθυστέρηση ή ότι αυτά έφεραν το στίγμα της ελλείψεως νομιμότητας.

- 41 Σχετικώς, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η επιτροπή διαχειρίσεως του κοινού συστήματος, με τη γνώμη 3/89 που διατύπωσε στις 23 Φεβρουαρίου 1989 (βλ., πιο πάνω, σκέψη 5), πρότεινε την καθιέρωση διορθωτικών μηχανισμών για ορισμένες παροχές των οποίων οι αμοιβές εκφράζονταν σε ιταλικές λίρες. Η γνώμη αυτή αποτελούσε την κατάλληλη εργασιών οι οποίες είχαν αναληφθεί από την Επιτροπή δύο έτη προηγουμένως ενόψει της αναθεωρήσεως της ρυθμίσεως για την ασφαλιστική κάλυψη. Προς τήρηση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, η επιτροπή διαχειρίσεως πρότεινε, στις 20 Δεκεμβρίου 1990, με τη γνώμη 35/90 (βλ., πιο πάνω, σκέψη 6), όπως οι διοικήσεις των κοινοτικών οργάνων θεσπίσουν συντελεστές, κατά το μέτρο που αυτό επιβάλλεται, για τις χώρες στις οποίες το κόστος της ιατρικής περιθάλψεως είναι ιδιαίτερα υψηλό. Τελικά, η ρύθμιση για την ασφαλιστική κάλυψη υπήρξε αντικείμενο της προαναφερθείσας αναθεωρήσεως (βλ., πιο πάνω, σκέψη 19) και ίσχυσε από 1ης Ιανουαρίου 1991. Το Πρωτοδικείο σημειώνει ότι, με την έναρξη της ισχύος της νέας κανονιστικής ρυθμίσεως για την ασφαλιστική κάλυψη, ειδικά μέτρα που αποσκοπούν στην εξασφάλιση της ίσης μεταχειρίσεως στους άμεσα και έμμεσα ασφαλισμένους που απολαύουν της ασφαλιστικής καλύψεως του συστήματος καθιερώθηκαν με τις νέες διατάξεις περί ερμηνείας της εν λόγω ρυθμίσεως, ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα λόγω της διαφοράς που υπήρχε μεταξύ των αμοιβών που ζητούσαν οι ιατροί και οι οδοντίατροι στους διαφόρους τόπους υπηρεσίας ή κατοικίας των κοινοτικών υπαλλήλων και των μελών των οικογενειών τους.
- 42 Ενώπιον όλων αυτών των μέτρων, των οποίων ο προφανής σκοπός είναι η εξάλειψη της ανισότητας που θίγει τους άμεσα και έμμεσα ασφαλισμένους οι οποίοι σε ορισμένα κράτη μέλη της Κοινότητας φέρουν το κόστος των υψηλότερων ιατρικών εξόδων, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι τα κοινοτικά όργανα και, ειδικότερα, η Επιτροπή επέδειξαν την αναγκαία επιμέλεια ώστε, όσον αφορά τις αμοιβές των ιατρών και οδοντιάτρων, να καταλήξουν σε αναθεώρηση της επίμαχης κανονιστικής ρυθμίσεως που να λαμβάνει υπόψη τις αιτήσεις επιστροφής των εξόδων στα διάφορα κράτη μέλη της Κοινότητας, ενώ συγχρόνως τήρησαν τα στάδια και τις διαδικασίες που προέβλεπαν οι ισχύουσες διατάξεις και θέσπισαν τα πρόσφορα οικονομικά μέτρα για τη διαφύλαξη της ισορροπίας του συστήματος.
- 43 Εξάλλου, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η τροποποίηση μιας κανονιστικής ρυθμίσεως συνεπάγεται κατ' ανάγκη τον καθορισμό της ημερομηνίας από της οποίας η τροποποιηθείσα κανονιστική ρύθμιση αρχίζει να ισχύει. Η αρχή της ασφαλείας δικαίου επιβάλλει όπως η ημερομηνία από της οποίας η διάταξη αρχίζει να ισχύει καθορίζεται με ακρίβεια. Δεδομένου ότι η νέα κανονιστική ρύθμιση περί ασφαλιστικής καλύψεως άρχισε να ισχύει από 1ης Ιανουαρίου 1991, δεν είναι δυνατό, ελλείψει αντίθετης δια-

τάξεως, να εφαρμοστεί αναδρομικά στις επιστροφές εξόδων που έγιναν πριν από την ημερομηνία αυτή. Υπό τις προϋποθέσεις αυτές, το γεγονός ότι ανάλογες περιπτώσεις αντιμετωπίστηκαν κατά διαφορετικό τρόπο, πριν και μετά την έναρξη ισχύος της αναθεωρηθείσας κανονιστικής ρυθμίσεως, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως εισάγον διάκριση.

- 44 Από το σύνολο των προηγούμενων σκέψεων προκύπτει ότι αυτός ο λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 45 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, που εφαρμόζεται *mutatis mutandis* στη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, αν υπάρχει σχετικό αίτημα. Σύμφωνα όμως με το άρθρο 70 του ίδιου κανονισμού, προκειμένου περί προσφυγών υπαλλήλων των κοινοτήτων, τα όργανα φέρουν τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.**
- 2) Κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα.**

Schintgen

Edward

García-Valdecasas

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 12 Ιουλίου 1991

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

R. Schintgen